

Vergaderjaar 2022–2023

29 279

Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 770

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN
VOOR RECHTSBESCHERMING EN DE STAATSSECRETARIS VAN
JUSTITIE EN VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 februari 2023

Met deze brief brengen wij u op de hoogte over de voortgang van de JenV beleidsagenda voor Caribisch Nederland 2021–2025¹. Jaarlijks vindt een terugkoppeling plaats, waarvan deze brief de eerste is. Deze brief dient tevens als beleidsreactie op het jaarlijkse rapport van de Raad voor de rechtshandhaving (hierna de Raad), «Staat van de rechtshandhaving Caribisch Nederland 2021» (hierna de Staat 2021, zie bijlage). Hierin geeft de Raad een overkoepelend beeld van de rechtshandhaving in Caribisch Nederland, als aanvulling op de thematische onderzoeksrapporten die de Raad uitbrengt over de rechtshandavingsketen in Caribisch Nederland.

De Raad heeft terugkijkend op 2021 een positieve indruk over de ontvangst en opvolging van aanbevelingen die voortkomen uit de diverse onderzoeken. Tevens ziet de Raad dat de opwaartse trend ten aanzien van de staat van de rechtshandhaving in Caribisch Nederland zich voortzet. Echter, de Staat 2021 beschrijft ook een aantal structurele knelpunten. Een voorbeeld is de mate van sturing op ontwikkelingen van de organisaties en op de keten, waarbij ook de Minister van Justitie en Veiligheid (JenV) een belangrijke rol te vervullen heeft. Dit hangt samen met twee knelpunten die de Raad noemt, namelijk de kwetsbaarheid van de organisaties en daarmee de keten, en de invulling en implementatie van de randvoorwaarden. In dit verband wijst de Raad erop dat de capaciteit van de organisaties in Caribisch Nederland voortdurend onder druk staat en dat er een achterstand is bij de ontwikkeling van wetgeving en daarop afgestemd beleid. De Raad spoort daarbij aan tot snellere anticipatie en actie.

Onderhavige brief volgt de opzet van de beleidsagenda 2021–2025 en gaat eerst in op de vier speerpunten ondermijning, grensbewaking en migratie, resocialisatie, re-integratie en jeugdbeleid, en crisisbeheersing. Daarna

¹ Kamerstuk 29 279, nr. 659.

komen de ontwikkelingen rond de randvoorwaarden uit de beleidsagenda aan bod.

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

Aanpak witwassen

Om de aanpak van witwassen in Caribisch Nederland te verbeteren zijn de afgelopen periode verschillende maatregelen getroffen. Zo is per 1 juli 2021 de wijziging van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) in werking getreden. Met deze aanscherping van de wet is onder meer het handhavingsinstrumentarium van toezicht-houders versterkt en het toezicht op de advocatuur en het notariaat verbeterd. Handelaren in bouwmaterialen zijn onder de reikwijdte van de Wwft BES gebracht, gelet op geïndiceerde witwasrisico's in de vastgoed- en onroerendgoedsector. In dit verband is tevens te vermelden dat in juli 2022 een waarnemend notaris is benoemd op Saba en Sint Eustatius. Inmiddels is een procedure gestart om een vaste notaris op deze positie te benoemen. Tot voor kort werd de notariële dienstverlening op Saba en Sint Eustatius voorzien door Sint Maartense notarissen waardoor deze transacties niet onder BES-wetgeving vielen. Met de benoeming van de waarnemend notaris worden nu de notarisdiensten op alle eilanden binnen Caribisch Nederland op grond van BES-wetgeving verricht.

Daarnaast is de National Risk Assessment witwassen en terrorismefinanciering BES-eilanden recent geactualiseerd. Dit rapport met de belangrijkste uitkomsten en de appreciatie inclusief ondernomen acties is op 30 juni 2022 aan uw Kamer gestuurd.² Verder zijn – met de Prinsjesdag-gelden 2021 voor de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit – de tijdelijke versterking van het Openbaar Ministerie BES en de Rijksrecherche permanent gemaakt en gaan structureel twee rechercheurs van de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst aan de slag in Caribisch Nederland. Het Openbaar Ministerie BES heeft verder een aanzet gemaakt voor een integraal plan van aanpak witwassen BES. Dit plan wordt begin 2023 gefinaliseerd. Tot slot, de Financial Action Task Force (FATF) heeft in augustus 2022 een evaluatierapport gepubliceerd over het Nederlandse beleid tegen witwassen, terrorismefinanciering en financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens³. Daarin is Caribisch Nederland ook meegenomen. De aanbevelingen die zijn gedaan door de FATF met betrekking tot Caribisch Nederland zullen worden opgevolgd.

Inrichting informatie knooppunt

Binnen het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) en de Nationale Politie (NP) wordt gezamenlijk ingezet op de bestrijding van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, en er is geld toegekend voor het aantrekken van twee analisten per korps in het Caribisch gebied. Zo draagt het opgezette informatie coördinatiepunt Cariben (ICC) binnen de NP bij aan het verkrijgen van betere regie op de rechtshulp, een snelle en accuratere informatie-uitwisseling en het opstellen van kwaliteitsproducten. Informatie-uitwisseling is tevens een onderwerp dat wordt besproken op het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO), en er wordt op dit moment gewerkt aan een consensus Rijkswet bescherming persoonsgegevens, waarin ook de bescherming van politieke en justitiële gegevens wordt geregeld. Dit draagt bij aan verbetering van de informatie-uitwisseling tussen de landen binnen het Koninkrijk. Voor de periode dat

² Kamerstuk 31 477, nr. 76.

³ Kamerstuk 31 477, nr. 79.

er nog geen Rijkswet is wordt er gewerkt aan een interim- oplossing ten behoeve van het uitwisselen van politiegegevens, wat de structurele uitwisseling van informatie tussen de politiediensten van de landen en ook met Caribisch Nederland en Europees Nederland mogelijk maakt.

Versterking aanpak financieel economische criminaliteit

Het afgelopen jaar hebben een groot aantal ketenpartners binnen Caribisch Nederland en de landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk deelgenomen aan opleidingen ten aanzien van financieel economische criminaliteit (FINEC).

Naast het verhogen van kennis is hiermee ook een netwerk gecreëerd van mensen die betrokken zijn bij dit onderwerp. Om betere aansluiting met Europees Nederland te vinden wordt de samenwerking met het KPCN komend jaar versterkt. In het verlengde hiervan is de samenwerking tussen medewerkers van het recherchesamenwerkingsteam (RST) en het KPCN de afgelopen jaren verder versterkt. Zo is er een «combiteam» dat zich richt op de bestrijding van misdrijven die een ernstige inbreuk op de rechtsorde maken. Daarnaast heeft het KPCN met ondersteuning van de NP een cyberafdeling opgezet.

RIEC CN

In de beleidsagenda is aangegeven dat er een verkenning zou plaatsvinden naar een Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Caribisch Nederland (RIEC CN). Inmiddels is die verkenning afgerond. Op 17 januari 2023 is, in aanwezigheid van de Minister van Justitie en Veiligheid, een convenant tussen de deelnemende organisaties getekend⁴. De pilot RIEC is daarmee officieel gestart. Het Ministerie van JenV draagt financieel bij aan het RIEC voor 2,04 miljoen euro. Het RIEC CN krijgt in de komende periode verder vorm en zal hierbij ook een verbinding met het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum in Europees Nederland aangaan.

Uitwerking Bibob

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid is, net zoals de Raad, van oordeel dat een wettelijke basis voor toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) voor Caribisch Nederland het lokale bestuur mogelijkheden biedt om de integriteit van de overheid te beschermen door te voorkomen dat het lokale bestuur ongewild criminele activiteiten faciliteert. Dit sluit aan bij de prioritering van de aanpak van ondermijning. Het ministerie zal samen met het lokale bestuur in kaart brengen hoe de Wet Bibob, dan wel een variant daarvan, zinvol en uitvoerbaar is voor Caribisch Nederland en wat hiervan de financiële consequenties zijn.

Grensbewaking en migratie

Grensbewaking

Voor grensbewaking zijn de werkzaamheden tot het beter inrichten van signaleringen aan de grens voortgezet. Een onderdeel hiervan is de versterkte samenwerking met de landen binnen het Koninkrijk door middel van het organiseren van informatie-uitwisseling over ongewenste personen, overstay en watchlists. Hiertoe zijn de afgelopen periode mogelijkheden verkend om de uitwisseling van informatie van signa-

⁴ Partners zijn de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius, Saba, het Openbaar Ministerie BES, het Korps Politie CN, Koninklijke Marechaussee, de Belastingdienst/Douane CN, de unit SZW CN, IND CN, Financial Intelligence Unit en de Kustwacht.

leerde personen op een geautomatiseerde wijze te laten plaatsvinden. Uitwisseling van informatie van gesignaleerde personen biedt de verantwoordelijke grensbewakingsautoriteiten in de landen de mogelijkheid om gesignaleerde en ongewenste vreemdelingen door andere landen aan de grens te onderkennen en het vrij reizen van deze vreemdelingen binnen de Caribische Koninkrijksdelen tegen te gaan. In de komende periode worden een tijdspad en juridisch kader voor een eerste pilotfase uitgewerkt.

Multidisciplinaire Maritieme Hub

In 2021 hebben zes diensten in CN (KPCN, OM BES, openbaar lichaam Bonaire, Koninklijke Marechaussee (KMar), Kustwacht Caribisch Gebied, Belastingdienst Caribisch Nederland) die belast zijn met handhaving en/of opsporing een intentieverklaring ondertekend waarin zij vast hebben gelegd te willen komen tot gezamenlijke inzet in het maritieme domein. Ter uitvoering van deze intentie hebben de KMar en KPCN besloten gezamenlijk een patrouillevaartuig aan te schaffen. De financiering van deze gezamenlijke aanschaf is voorzien door toekenning van ondermijningsgelden aan deze diensten. Ook de douane in Caribisch Nederland heeft in dit kader een patrouillevaartuig aangeschaft. Met deze (gezamenlijke) aanschaffen wordt een bijdrage geleverd aan versterking van de handhaving en opsporing in het maritieme domein en daarmee aan een betere grip op grensoverschrijdende (ondermijnende) criminaliteit op Bonaire. Dit vergroot de veiligheid op het eiland.

Migratiebeleid

Naast versterking van de grensbewaking behoeft Caribisch Nederland een goed ontwikkeld, integraal en gelijkwaardig migratiebeleid. Hierbij vragen de unieke kenmerken van ieder eiland tegelijkertijd een toegespitst migratiebeleid dat rekening houdt met deze kenmerken. Ontwikkelingen zoals bevolkingstoename, diversifiëring van de economie en de groei van toerisme hebben invloed op het te voeren migratiebeleid per eiland. Er wordt, in nauwe samenspraak met de openbare lichamen, lokale ketenpartners en uitvoeringsorganisaties en ministeries in Den Haag gewerkt aan een meerjarige richtinggevende integrale beleidsvisie op migratie voor Caribisch Nederland. Een eerste concept visie is inmiddels opgesteld, het streven is om de visie in de eerste helft van 2023 formeel vast te stellen.

Verder wordt momenteel gewerkt aan de aanpassing van de Wet toelating en uitzetting (WTU) BES, waar de bovengenoemde meerjarige beleidsvisie op migratie en de evaluatie van de WTU BES⁵ input voor leveren. Tevens hebben verschillende ketenpartners binnen de vreemdelingenketen in CN nadere wensen tot aanpassing van de vreemdelingenwet en -regelgeving in CN gedeeld. Hiermee kunnen volgens de uitvoeringsorganisaties meer handvatten worden gecreëerd om de werkprocessen beter in te richten en te optimaliseren. Een eerste concepttekst ten behoeve van de nieuwe WTU BES is inmiddels opgesteld. Het streven is om de formele consultatie begin 2023 te starten. Uw Kamer zal via de gebruikelijke procedure over de inhoud van de beoogde wijzigingen worden geïnformeerd.

Implementatie themaregister mensenhandel

In het kader van de aanpak van mensenhandel en -smokkel worden signalen en meldingen in een themaregister geregistreerd, conform een

⁵ Evaluatie van Wet toelating en uitzetting BES, WODC (Pro Facto), maart 2018.

hiertoe opgesteld convenant. Echter, het gebruik van het themaregister door de ketenpartners is nog niet optimaal. De komende tijd zal het register nadrukkelijker onder de aandacht van de ketenpartners worden gebracht zodat dit beter gevuld kan worden en in de toekomst eventueel ook met input uit andere landen van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Tevens wordt het bestaande Memorandum of Understanding (MoU) mensenhandel en mensensmokkel, dat tussen de landen binnen het Koninkrijk is gesloten, geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie worden voorstellen gedaan voor een hernieuwd MoU op dit thema dat naar verwachting begin 2023 wordt vastgesteld. Dit MoU vormt de basis van nauwe samenwerking tussen de landen in de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel.

Resocialisatie, re-integratie en jeugdbeleid

Actieve detentie gericht op re-integratie

Binnen het traject «veranderende sanctietoepassing CN» is de afgelopen periode een stap gezet met de accordering van het opgestelde beleidskader re-integratie en resocialisatie. Het beleidskader bevat een ketenbrede visie op de maatregelen die nodig zijn voor optimalisering van de ondersteuning en begeleiding van gedetineerden die terugkeren naar de maatschappij. Met deze accordering gaat het traject veranderende sanctietoepassing een nieuwe concretiseringsfase in waarbij de plannen uit het beleidskader geconcretiseerd worden in een implementatieplan. Hierna zullen de maatregelen beschreven in het beleidskader geïmplementeerd worden binnen de strafrechtketen en de openbare lichamen. Het aankomend jaar staat in het teken van het toewerken naar een convenant of bestuursakkoord met de openbare lichamen en betrokken ketenpartners over nazorg aan ex-gedetineerden. De zes basisvoorwaarden voor re-integratie (huisvesting, identiteitsbewijs, werk, zorg en sociaal netwerk en schuldenproblematiek) staan hierbij centraal.

Het afgelopen jaar is er binnen de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland (JICN) gewerkt aan de implementatie van het Detentie & Re-integratie (D&R) beleid zoals dat in Europees Nederland ook wordt uitgevoerd. Zo is de Integrale Screening en Selectie procedure ingevoerd in de JICN. Deze procedure is de eerste stap in het D&R proces om ervoor te zorgen dat er een juist beeld gevormd wordt over een gedetineerde. Stap voor stap zullen alle onderdelen in het D&R proces gerevalueerd worden om aan te sluiten op de CN context. Het is lastig gebleken om de re-integratie van gedetineerden uit Sint Eustatius en Saba in goede banen te leiden, onder andere door de 900 km afstand tussen de eilanden. Daarnaast zijn de huidige wettelijke kaders ook een uitdaging, bijvoorbeeld de verloffregeling BES. Momenteel onderzoekt JenV welke korte- en lange termijn oplossingen kunnen worden gebruikt om re-integratie van gedetineerden uit Sint Eustatius en Saba in goede banen te leiden.

Verbetering forensische zorg

Binnen de JICN is een pilot gestart met als doel het realiseren van beveiligde forensische zorg voor gedetineerden. De specialistisch medische zorg binnen de forensische zorgafdeling (FZA) wordt verleend door de Psychiaters Maatschap Antillen. Voor ambulante behandeling na detentie wordt aansluiting gezocht bij het detentie- en re-integratieprogramma waarbij bovendien wordt samengewerkt met Mental Health Caribbean (MHC) en andere relevante ketenpartners als bijvoorbeeld reclassering. De FZA binnen de JICN wordt het komende jaar nog voortgezet in de structuur van de pilot en ook op diezelfde wijze gefinancierd. Er wordt toegewerkt naar een structurele financieringsvorm.

Daarnaast is van belang te vermelden dat opdracht is gegeven aan een Koninkrijksbrede Werkgroep Forensische Zorg en Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen (PIJ). Doelstelling voor deze werkgroep is het realiseren van forensische zorgvoorzieningen zowel residentieel als ambulante voor volwassenen en jeugdigen in het Caribisch deel van het Koninkrijk, zodat ook voor deze inwoners een TBS/PIJ-maatregel of (residentiële) forensische behandeling kan worden opgelegd als dat noodzakelijk is. Deze werkgroep heeft, naast vertegenwoordigers van de justitieministeries van de vier landen, ook als leden de voorzitters van de overleggen van gevangenisdirecteuren, directeuren reclassering en directeuren geestelijke gezondheidszorgorganisaties in de Caribische regio. Door samen te werken tussen Caribisch Nederland en de landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk ontstaan meer mogelijkheden om verschillende typen behandeling aan te bieden en zouden bewoners van Saba en Sint Eustatius gebruik kunnen maken van faciliteiten in Sint Maarten. In deze werkgroep worden verschillende opties nader verkend en waar al mogelijk uitgewerkt.

Monitoren jeugdstrafrecht

Met ingang van 1 augustus 2020 is het jeugdstrafrecht in Caribisch Nederland formeel van kracht geworden. In de beleidsagenda is hierover aangegeven dat de komende jaren aandacht zal worden besteed aan het verder op peil brengen van de kwaliteit van de uitvoering. Om een beeld te krijgen van de voortgang, is door de betrokken ketenpartners in gezamenlijkheid een evaluatie uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de betrokken partners elkaar weten te vinden en dat met de huidige middelen wordt geprobeerd om zo goed mogelijk vorm te geven aan de advisering, het toezicht en de begeleiding in jeugdstrafzaken. Tegelijkertijd is de constatering dat nog veel voor verbetering vatbaar is, hetgeen betekent dat de bestaande mogelijkheden en middelen nog niet optimaal worden benut. Zo wordt de mogelijkheid om Halt in te zetten nog onvoldoende benut en lukt het nog onvoldoende om jeugddetentie ook daadwerkelijk als laatste redmiddel in te zetten. Uit de evaluatie blijkt verder dat het komen tot een organisatie-overstijgende, ketenbrede aansturing en monitoring als essentieel wordt gezien voor verdere verbetering van de kwaliteit van de uitvoering. Over de uitkomsten van de evaluatie zijn de betrokken ketenpartners in Caribisch Nederland zowel met elkaar als met het ministerie in gesprek.

Inzet preventie jeugdcriminaliteit

Sinds 2017 wordt op Bonaire uitvoering gegeven aan preventieve justitiële gedragsinterventies zoals «Alleen jij bepaalt wie je bent» (AJB). Deze interventie is gericht op voorkomen van crimineel gedrag op het gebied van vermogens-, drugs- en geweldsdelicten. De belangrijkste elementen waarop de interventie is gestoeld zijn de inzet van trainers als positieve rolmodellen, vrijetijdsbesteding in groepsverband, duidelijke afspraken over gewenst en ongewenst gedrag, individuele begeleiding en niet al te intensief interveniëren. Kort gezegd komt dit erop neer dat extra focus wordt gelegd op dadergerichte preventie bij jongeren met een risicoprofiel. Dit gebeurt in samenwerking met de scholen.

In september 2021 is, in samenwerking met het openbaar lichaam Bonaire en de Johan Cruyff Foundation, gestart met AJB-Junior. Uitvoering hiervan vindt plaats door de overheidsdienst *Indebon* die samenwerkt met basisscholen. Het uitgangspunt is dat de huidige AJB-methodiek op dezelfde manier aan kinderen in de leeftijdscategorie tussen 10 en 12 jaar wordt aangeboden.

Verder hebben in het tweede en derde kwartaal van 2022 voorbereidingen plaatsgevonden voor de start van het Leerorkest op Saba en Sint Eustatius. Het Leerorkest is een muzikaal en sociaal programma dat kinderen sterker en gelukkiger wil maken. Het is niet alleen heel leuk om te doen, maar ook bewezen goed voor de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling. Wetenschappelijke onderzoeken tonen aan dat het maken van muziek een sterke positieve invloed heeft op de ontwikkeling van de hersenfuncties die verantwoordelijk zijn voor het reguleren van impulsen, en zodoende de kans op het ontstaan van criminaliteit bij (kwetsbare) jongeren in de basis verkleint. Naar verwachting zal de start op Saba en Sint Eustatius in het eerste kwartaal 2023 plaatsvinden.

Crisisbeheersing

In de beleidsagenda is op het terrein van crisisbeheersing een aantal speerpunten benoemd, waaronder het verstevigen van de samenwerking in de regio, informatiemanagement en -coördinatie, en de kwaliteit en robuustheid van de crisisorganisatie. Deze speerpunten hangen met elkaar samen en maken onderdeel uit van de opvolging van de evaluatie van de Veiligheidswet BES. Immers, de speerpunten hebben tot doel een goed functionerend stelsel van crisisbeheersing in CN te realiseren. Het evaluatierapport is op 25 april 2022⁶ aan uw Kamer aangeboden. Op 19 december 2022 is een beleidsreactie op deze evaluatie aan uw Kamer verzonden⁷.

De Veiligheidswet BES is afgeleid van de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Laatstgenoemde wet is (ook) geëvalueerd en dat heeft geleid tot de zogeheten contourennota op het gebied van crisisbeheersing en brandweerzorg. Deze contourennota is op 6 december 2022 aan uw Kamer gezonden⁸. Indachtig het principe van *comply or explain* zal de contourennota als vertrekpunt worden genomen voor de inrichting van het stelsel in Caribisch Nederland. Afwijkende keuzes zullen worden toegelicht, bijvoorbeeld vanwege de ligging, de kleinschaligheid, de bestuurlijke structuur of het insulaire karakter van Caribisch Nederland.

Randvoorwaarden

Voor het bereiken van de doelen genoemd onder de bovengenoemde speerpunten van het JenV-beleid in Caribisch Nederland, maar ook voor het in brede zin verbeteren van de rechtvaardigheid en veiligheid in Caribisch Nederland, werkt het Ministerie van JenV aan het beter op orde brengen van diverse randvoorwaarden.

Toegang tot het recht

Om te werken naar een gelijkwaardig voorzieningenniveau voor Caribisch Nederland, volgens het beginsel van *comply or explain*, is «toegang tot het recht» geïdentificeerd als referentiepunt voor JenV. Hierbij kan worden gedacht aan toegang tot juridische dienstverlening door bijvoorbeeld juridische loketten, notarissen, deurwaarders en advocaten. Met een referentiepunt wordt een concreet ambitieniveau aangeduid dat aangeeft wat een gewenste (minimale) invulling is op een specifiek onderwerp, in dit geval toegang tot het recht. Dat referentiepunt dient als een stip aan de horizon waar in de komende jaren (5 à 10 jaar) naartoe gewerkt wordt. Het te ontwikkelen referentiepunt gaat ons helpen om inzicht te krijgen wat de

⁶ Kamerstuk 31 568 en 29 517, nr. 221.

⁷ Kamerstuk 31 568 en 29 517, nr. 228.

⁸ Kamerstuk 29 517, nr. 225.

komende tijd nodig is en welke prioriteiten hierbij moeten worden gesteld.

Ten aanzien van de organisatie van juridische loketten in Caribisch Nederland zijn het afgelopen jaar op hoofdlijnen opties verkend en in kaart gebracht. Momenteel vinden er gesprekken plaats met de openbare lichamen van Bonaire, Saba en Sint Eustatius om tot een concreter scenario te komen. Hiertoe worden verschillende scenario's onderzocht, waarbij onder andere wordt bekeken in hoeverre aansluiting kan worden gezocht bij reeds bestaande voorzieningen in Europees Nederland, zoals het Juridisch Loket. De lessen uit de succesvolle pilot Legal Desk die de afgelopen jaren op Saba heeft gelopen, worden ook meegenomen in de verkenning. Naar verwachting zal begin 2023 een concreter uitgewerkt scenario voorliggen met structurele financiële dekking. De inzet is om te komen tot een duurzame, structurele voorziening die zoveel mogelijk aansluit de lokale context en behoeftes op de verschillende eilanden. Tot de structurele voorziening er is, zal de pilot op Saba worden voortgezet.

Rijksbrede Veiligheidsstrategie

In september 2022 is de Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid 2022 verzonden aan uw Kamer⁹. Deze analyse geeft een overzicht van uiteenlopende dreigingen die de nationale veiligheid van het Koninkrijk der Nederlanden kunnen aantasten. De Rijksbrede Risicoanalyse vormt belangrijke input voor de Rijksbrede Veiligheidsstrategie. Deze strategie zet de strategische koers uit voor de komende zes jaar om het Koninkrijk der Nederlanden weerbaarder te maken tegen en voor te bereiden op het brede palet aan risico's (security en safety) voor de nationale veiligheid. Het Caribisch deel van het Koninkrijk is nauw betrokken bij de totstandkoming. De Rijksbrede Veiligheidsstrategie zal in het eerste kwartaal aan uw Kamer worden gezonden.

Stand van zaken ontwikkeling wetgeving

Het Ministerie van JenV werkt voortdurend aan het schrijven van nieuwe wetten en het moderniseren van bestaande wetten. Conform het principe van *comply or explain* wordt Caribisch Nederland waar mogelijk en opportuun meegenomen in wetgeving die ook in Europees Nederland gaat gelden. Op terreinen waar dat niet mogelijk of opportuun is, wordt separate wetgeving voor Caribisch Nederland opgesteld.

In het kader van de rijksbrede uitwerking van *comply or explain* is uw Kamer op 22 december door de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geïnformeerd over het huidige wetgevingsprogramma voor (onder andere) Caribisch Nederland waaraan JenV op dit moment werkt. In deze brief wordt inhoudelijk op enkele wetten ingegaan¹⁰.

Bestuurlijke bevoegdheden

In de beleidsagenda is opgenomen dat de gezaghebbers de komende jaren een aantal nieuwe bestuursrechtelijke bevoegdheden zullen krijgen. Het in de beleidsagenda genoemde wetsvoorstel tot wijziging van de Opiumwet 1960 BES ziet op het creëren van de bevoegdheid om drugspannen te sluiten, zodat de gezaghebbers beter in staat worden gesteld om de uit drugsgebruik voortvloeiende risico's voor de volksgezondheid te voorkomen en te beheersen en de nadelige effecten van de productie en distributie van, handel in en het gebruik van drugs tegen te

⁹ Kamerstuk 30 821, nr. 165.

¹⁰ Kamerstuk 36 200 IV, nr. 44.

gaan. Een voorstel is in consultatie geweest en ligt inmiddels bij de Afdeling advisering van de Raad van State voor advies. De verkennende werkzaamheden in voorbereiding op de wijziging van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WolBES) ten behoeve van enkele bevelsbevoegdheden, ter handhaving van de openbare orde, en een bestuurlijke boete voor overlast in de openbare ruimte zijn gestart. Ook is Caribisch Nederland vanuit het principe *comply or explain* meegenomen in het wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet en de WolBES in verband met de uitbreiding van de sluitingsbevoegdheid van de burgemeester en de gezaghebber ter handhaving van de openbare orde bij ernstig geweld of een wapenvondst. Dit voorstel is momenteel aanhangig bij uw Kamer.¹¹

Wetboek van Strafvordering BES

Ten behoeve van de voorbereiding van het wetsvoorstel voor het nieuwe Wetboek van Strafvordering BES is de Erasmus Universiteit gevraagd om een rapportage op te stellen met betrekking tot onder andere de benodigde activiteiten om de implementatie van het nieuwe wetboek te bewerkstelligen en de gevolgen van het nieuwe wetboek voor de betrokken organisaties. Ook wordt de noodzaak van overgangsrecht onderzocht. Naar aanleiding van de inzichten uit deze rapportage zullen de benodigde financiële middelen beschikbaar moeten worden gesteld om de implementatie te kunnen realiseren. Voor de voorbereiding en het parlementaire proces zal naar verwachting nog enkele jaren nodig zijn.

Consensus Rijkswet gegevensbescherming

Het project dat ziet op de totstandkoming van een consensus Rijkswet waarin wordt voorzien in een passend, adequaat en gelijkwaardig beschermingsniveau voor de verwerking van persoonsgegevens, politiegegevens, justitiële en strafvorderlijke gegevens binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk, verloopt voorspoedig. Het voorstel bestaat uit drie delen. Het eerste deel, dat in nauw overleg met de Caribische landen en Caribisch Nederland tot stand is gekomen, is tijdens het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) van januari 2023 voorgelegd. Uw Kamer wordt hierover binnenkort nader geïnformeerd. Voorlegging van de andere delen van de consensus Rijkswet aan het JVO volgt later dit jaar.

Tot slot

De JenV beleidsagenda voor Caribisch Nederland 2021–2025 biedt een breed overzicht van de verschillende ambities die wij als bewindspersonen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid hebben. De afgelopen maanden is op diverse punten voortgang geboekt. Tegelijkertijd is nog veel werk te verzetten. Het *comply or explain*-principe en de recentelijk door uw Kamer aangenomen motie van het lid Wuite c.s.¹² helpen ervoor te zorgen dat Caribisch Nederland binnen JenV voortdurende aandacht krijgt.

Daarbij zijn wij ons, net als de Raad, bewust van de kwetsbaarheid van de openbare lichamen en lokale uitvoeringsorganisaties als gevolg van beperkte capaciteit. Dit vergt een voortdurend gesprek tussen het ministerie, de openbare lichamen en lokale organisaties om zo efficiënt mogelijk samen te werken en een goede balans te vinden tussen sturing

---

¹¹ Kamerstuk 36 217, nr. 2.

¹² Kamerstuk 36 200 IV, nr. 13.

vanuit het ministerie en lokale verantwoordelijkheden en initiatieven.
Gezamenlijk werken wij verder aan een rechtvaardig en veilig Caribisch
Nederland.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg

